

DATOS IDENTIFICATIVOS

Socioloxía: Socioloxía da educación

Materia	Socioloxía: Socioloxía da educación			
Código	P02G120V01105			
Titulación	Grao en Educación Primaria			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	FB	1	1c
Lingua de impartición	Galego			
Departamento	Socioloxía, ciencia política e da administración e filosofía			
Coordinador/a	Traba Díaz, Amada			
Profesorado	Lage Picos, Jesus Adolfo Torres Outon, Sara Maria Traba Díaz, Amada			
Correo-e	amadat@uvigo.es			

Web

Descrición xeral Materia troncal na formación inicial do profesorado, imprescindible para que as e os futuros docentes comprendan a complexidade dos procesos e relacións educativas. O programa pretende achegar as dimensións estruturais e ideolóxicas que preceden, condicionan e entrelazan os procesos educativos. A reflexión que se fai nesta materia debería contribuír a unha praxe docente racional e consciente. Os contidos céntranse fundamentalmente nos procesos de socialización e nas súas axencias e ámbitos principais, e nomeadamente, na escolarización nas sociedades modernas; mais tamén se dá a debida importancia aos aspectos xerais da disciplina sociolóxica.

OBXECTIVOS:

- Abordar os aspectos sociais -non pedagóxicos nin didácticos- implicados nos procesos educativos.
- Contextualizar os procesos educativos no seu medio social e histórico, nomeadamente na actualidade.
- Adquirir coñecementos básicos de Socioloxía e poder usar as súas achegas teóricas como ferramentas de análise e comprensión da realidade social e educativa.
- Incorporar coñecementos de disciplinas afíns.
- Desenvolver capacidades de comprensión e análise do medio social e a capacidade de aplicación para avaliar e prever o impacto, máis alá da aula e da práctica profesional diaria, na integración da comunidade, na resolución de conflitos e na innovación educativa.

Competencias de titulación

Código	
A1	Coñecer as áreas curriculares da Educación Primaria, a relación interdisciplinar entre elas, os criterios de avaliación e o corpo de coñecementos didácticos ao redor dos procedementos de ensino e aprendizaxe respectivos
A4	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá
A8	Manter unha relación crítica e autónoma respecto dos saberes, os valores e as institucións sociais públicas e privadas
A10	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovela entre os estudantes
A11	Coñecer e aplicar nas aulas as tecnoloxías da información e da comunicación. Discernir selectivamente a información audiovisual que contribúa ás aprendizaxes, á formación cívica e á riqueza cultural
A12	Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación primaria e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos
B1	Capacidade de análise e síntese
B2	Capacidade de organización e planificación
B3	Comunicación oral e escrita

B5	Coñecementos de informática
B6	Capacidade de xestión da información
B7	Resolución de problemas
B8	Toma de decisións
B9	Traballo en equipo
B11	Habilidades nas relacións interpersoais
B12	Recoñecemento da diversidade e da multiculturalidade
B13	Razoamento crítico
B14	Compromiso ético
B15	Aprendizaxe autónoma
B16	Adaptación a novas situacións
B17	Creatividade
B18	Lideranza
B20	Iniciativa e espírito emprendedor
B21	Motivación pola calidade

Competencias de materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe	
O alumnado ha de ser quen de acadar as seguintes competencias cognitivas:	A1	B1
	A4	B13
Coñecer as bases e os conceptos fundamentais da ciencia sociolóxica así como o máis básico da súa metodoloxía (A1, A8, A12, B1, B13, B15).	A8	B15
	A12	
Comprender e diferenciar os principais paradigmas en Socioloxía; manter unha relación crítica e autónoma respecto dos saberes, os valores e as institucións sociais públicas e privadas, nomeadamente as que teñen por obxectivo educar e aquelas que contribúen dun xeito implícito á socialización (A12, B1, B13, B15).		
Coñecer e traballar co concepto de socialización e os procesos e axentes que implica, nomeadamente a socialización escolar a súa relación co sistema social a cos roles principais (A8, A12, B1, B13, B15).		
Coñecer e comprender a relación entre o sistema educativo e o sistema social: económico, político, cultural, estratificación (A4, A8, A12, B1, B13, B15).		
Coñecer e comprender a relación entre o sistema educativo e o sistema social: económico, político, cultural, estratificación (A4, A8, A12, B1, B13, B15).		
Comprender as funcións, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e comprender e diferenciar as funcións e as relacións entre a familia e o sistema educativo (A8, A12, B1, B13, B15).		
Comprender as posibilidades e os límites da reforma e da innovación educativa (A8, A12, B1, B13, B15).		
Coñecer o papel e funcións que afectan aos colexios de educación primaria e aos seus profesionais; coñecer a construción social, o papel e as relacións dos principais protagonistas dos procesos educativos: infancia e mocidade, docentes e familias (A8, A12, B1, B13, B15).		
Analizar as consecuencias dos sistemas de estratificación e da desigualdade sobre o sistema escolar e o alumnado (A8, A12, B1, B13, B15).		
Comprender as relacións sociais que subxacen os procesos de inculcación, selección e omisión curriculares (A8, A12, B1, B13, B15).		
Comprender as relacións que se establecen na aula e nos centros como microsociedade. Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente (A8, A12, B1, B13, B15).		

Saber facer.-	A10 A11	B1 B2 B3 B5 B6 B7 B8 B9 B12 B15 B16 B17 B21
Adquirir destrezas metodolóxicas (B1,B2, B3, B6,B7,B8,B9, B12,B17,B21). - Aprender a seleccionar e xerarquizar a información - Planificar o traballo, acadar metas concretas, establecer obxectivos e medios - Avaliar custos e posibles limitacións do traballo de investigación empírica, - Análizar resultados e proceso de investigación - Sistematizar e presentar oralmente e por escrito os contidos previstos.		
Adquirir destrezas tecnolóxicas (B5,B6, B7, B15, B16, B17, B21) - Coñecer as ferramentas básicas de informática e audiovisual (procesador de texto, power point, folla de cálculo, acceso a internet, programas multimedia e gravación de voz ou vídeo) - Traballar con fontes e bases de datos estatísticos - Coñecer e aplicar nas aulas as tecnoloxías da información e da comunicación. - Discernir selectivamente a información audiovisual que contribúa ás aprendizaxes, á formación cívica e á riqueza cultural		
Adquirir destrezas lingüísticas (B3) - Comprensión de textos complexos - Expresión escrita, comunicación oral en público - Capacidade de captar a atención do receptor - Resumir e poñer xunta información complexa ou de fontes diferentes.		
Saber ser e estar	A10 A12	B7 B8 B9 B11 B12 B13 B14 B16 B18 B20
Competencias para tarefas colaboradoras, compromiso e habilidades interpersoais (A10, A12, B7, B8, B9, B11, B12, B13, B14, B16, B18, B20) - Capacidade de escoitar aos demais e captar o sentido do que expresan - Capacidade de facerse entender e convencer aos demais das súas propostas - Adaptación a calendarios de traballo e para realizar as tarefas - Adaptar e flexibilizar os resultados dos seu traballo ao obxectivo común. - Compromiso co traballo, finalización das tarefas ou obxectivos marcados - Redefinición dos obxectivos ou medios se estes non se axustan aos fins marcados - Axuste a horarios e pautas externas de traballo - Asumir a responsabilidade propia, determinar as demandas feitas por outros e non confundir cos intereses persoais.		

Contidos

Tema	
TEMA 1.- Xénese e evolución da Socioloxía: A perspectiva sociolóxica.	- Perspectiva sociolóxica, perspectiva global e perspectiva sociolóxica na vida cotiá - A socioloxía como ciencia: orixes e desenvolvemento - Teoría sociolóxica: principais paradigmas - As novas perspectivas, con especial mención á perspectiva de xénero - Debate entre estrutura e acción
TEMA 2.- Conceptos sociolóxicos básicos	- Introducción: concepto de sociedade, evolución e tipos de sociedade - Individuo e sociedade, achegas da socioloxía clásica: Marx, Weber e Durkheim (conflito, racionalización, función, anomia) - Cultura: conceptualización, diversidade cultural, subcultura e contracultura; símbolos, valores, normas, desviación e control social - Estrutura social e interacción, status e rol. - Estratificación social: clase, xénero e etnia. - Grupos e organizacións. - Metodoloxía, nocións básicas para o traballo de investigación: a definición do problema, as achegas teóricas, a formulación da hipótese, a escolla do deseño (distinción métodos e ferramentas básicas), recollida e compilación dos datos, interpretación dos resultados, elaboración de informe.
TEMA 3.- Socialización: marco xeral, familiar e escolar	- Socialización: teorías, proceso e axencias; a socialización de xénero como exemplo de socialización diferencial. - A socialización no marco da familia, os modelos de socialización familiar, a relación familia-escola. - O ámbito específico da socioloxía da educación: da achega dos clásicos aos paradigmas actuais. - O obxecto da socioloxía da educación: os niveis microsociolóxico, intermedio e macrosociolóxico. - Os temas de interese na socioloxía da educación. - O papel da escola na reprodución da sociedade. - A eficacia da socialización escolar.

TEMA 4.- Sistema social e sistema educativo	- O sistema social e o sistema educativo: desenvolvemento - Características comúns e xerais dos sistemas educativos: xeneralidade, obrigatoriedade, ramificación, burocratización. - A orixe do sistema escolar. - A xenealoxía do sistema educativo en España
TEMA 5.- O sistema educativo: funcións e proceso de reforma e readaptación permanente	- Funcións: socialización para o traballo, formación cívica, socialización para o consumo e o patriarcado, construción do consenso social a través da educación escolar, a creación de identidade nacional, a regulación do mercado de traballo, a custodia e vixilancia da infancia. - Reforma escolar e políticas educativas
TEMA 6.- A estratificación social e as súas consecuencias no sistema educativo e nos individuos	- A abordaxe teórica da desigualdade - Clases sociais e educación: clase social e rendemento escolar, os factores de logro escolar en relación coa clase social. - O xénero como categoría relevante na desigualdade educativa. O sexismo nos contidos curriculares, na interacción informal e na organización do proceso educativo - A etnia e a cultura como categoría relevante na análise da desigualdade e do logro: a diversidade cultural, a interculturalidade na sociedade global.
TEMA 7.- Cultura e educación: o currículo desde a perspectiva sociolóxica	- O concepto de currículo, saberes escolares: o expreso e o oculto, espazo e tempo, a organización escolar. - As relacións sociais do proceso educativo: inculcación, selección/omisión, segregación/inclusión - A reprodución cultural e social e a violencia simbólica - Lingua e currículo - A escola aparello de poder disciplinario
TEMA 8.- Os axentes principais do proceso educativo escolar	- A análise sociolóxica do profesorado: a ambivalencia da profesión docente, o profesorado como categoría e como grupo de estatus. A feminización da profesión docente. - A análise sociolóxica da infancia: a construción social da infancia, a infancia postmoderna, a condición social do alumnado e a distribución do poder na aula, as violencias nas escolas: burlas, castigos e agresións, a competencia cos medios de comunicación e os retos das novas tecnoloxías
TEMA 9.- A análise microsociolóxica da vida escolar	- A aula como microsociedade: significación social da aula e da relación educativa, poder e estratificación - A aula como marco de comportamento: negociación, estigma, resistencia - A comunicación na aula - A socialización da forza de traballo: estratificación do traballo e socialización diferencial e constitución do individuo illado

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Titoría en grupo	3	0	3
Traballos tutelados	10	20	30
Presentacións/exposicións	8	6	14
Foros de discusión	0	3	3
Resolución de problemas e/ou exercicios de forma autónoma	0	16	16
Prácticas autónomas a través de TIC	4	0	4
Seminarios	5	10	15
Actividades introdutorias	2	0	2
Estudos/actividades previos	0	20	20
Sesión maxistral	10	0	10
Resolución de problemas e/ou exercicios	10	20	30
Probas de resposta curta	1	0	1
Cartafol/dossier	1	0	1
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	1	0	1

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente

Descrición

Titoría en grupo	□ Descripción: este é un tempo reservado para atender e resolver dúbidas do alumnado. Durante este curso cada alumna/o deberá dedicar 3 horas a esta actividade. □ Obxectivos: - o Atención, seguimento e orientación do alumnado. - o Intercambiar información, perspectivas e coñecementos. - o Favorecer o feedback entre as persoas que compoñen o curso: entre o propio alumnado e entre docente e alumnado sobre os contidos e tarefas desenvolvidas na materia. - o Seguimento da comprensión de conceptos e contidos así como resolución de dúbidas. - o Asesoramento na procura de información. □ Modalidade: guiada. □ Natureza: teórica e práctica. □ Escenario: despacho 113, aulas C ou B □ Grupos: reducido (entre 4 e 9). □ Tarefas do alumnado: identificar as dúbidas e problemas de comprensión e formulalas, se pode ser, con posibilidades de resolución.
Traballos tutelados	□ Descripción: actividades que realiza o alumnado, algúns exemplos poden ser: -Recensións sobre artigos científicos de actualidade. -Traballos monográficos -Procura de información en publicacións, bases de datos, artigos, libros□ sobre un tema en concreto. -Proxectos: deseño e desenvolvemento dun traballo de investigación que inclúa parte ou todas as actividades precedentes. Quen se encargue da docencia acoutará e aceptará os temas de estudo propostos polo alumnado. Realizará o seguimento do traballo e avaliará o proceso e o resultado final. □ O obxectivo é adquirir e consolidar coñecementos e formar parte fundamental do traballo que se avalia. □ Modalidade: autónoma. □ Natureza: práctica. □ Escenario: non hai prescrición. Realizarase en grupo reducido (3-4 compoñentes). O alumnado realizará o traballo a partir do guión proporcionado pola/o docente, dispoñendo das sesións de prácticas (horas B) e das sesións de titoría para facilitar o seguimento do seu traballo.

Presentacións/exposicións Descrición: todos os traballos tutelados nas sesións prácticas deben ser presentados en público a todo o grupo en sesións habilitadas a tal efecto ao final do cuadrimestre, nas dúas semanas lectivas do mes de xaneiro. Teráse en conta a habilidade para comunicar e a capacidade de captar a atención do público así como a capacidade de síntese e os recursos empregados.

Tamén se poden expoñer, pero non é obrigatorio, outros traballos que se vaian realizando de forma voluntaria polo alumnado.

Estas exposicións consistirán en presentar un tema concreto ou un traballo (previa presentación escrita na que se avaliará o contido).

Trátase dunha metodoloxía que traballa unha competencia nuclear e transversal cuxo obxectivo é aprender a comunicar.

Os traballos expoñeranse en grupo -os que se realicen en grupo- ou individualmente os que se fagan desa forma con carácter voluntario.

As presentacións serán avaliadas en función dos criterios previamente establecidos, podendo incluso integrar a avaliación criterios e cualificacións incorporados polo alumnado.

Modalidade: guiada.

Natureza: práctica.

Escenario: aula ordinaria que conta con recursos tecnolóxicos (canón de proxección, transparencias, conexión a Internet, vídeo ou DVD)

Grupo: grande, mediano ou reducido.

Tarefas do alumnado:

o Expoñer o traballo publicamente.

o Defendelo, é dicir, debe responder ás preguntas e posibles críticas construtivas de colegas e docentes.

o Poderanse explicar na parte final da exposición os problemas e obstáculos xurdidos durante la elaboración do traballo.

Foros de discusión

Descrición: esta é unha actividade, que se realizaría a través da plataforma virtual na que se poderán debater e intercambiar informacións e opinións de interese para o desenvolvemento teórico e práctico da materia, especialmente temas de actualidade ou de relevancia.

Obxectivos:

o Abrir novas perspectivas e temas e traballar e consolidar coñecementos.

o Cuestionar(se) opinións persoais e posibles prexuízos.

o Desenvolver habilidades comunicativas.

Modalidade: autónoma.

Natureza: práctica.

Escenario: non prescrito agás pola necesidade de conexión á rede.

Grupos: individual ou reducido.

Quen teña a cargo a docencia, ou incluso o alumnado, propondrá un tema de debate ou de estudo, se é preciso nomearase alguén que dinamice ou modere o foro.

Resolución de problemas Descrición: formulación, análise, resolución individual, e de proceder debate en grupo, dun e/ou exercicios de forma exercicio relacionado coa temática da materia de forma autónoma por parte do alumnado. autónoma

Obxectivo

o Reflexionar sobre as cuestións principais da materia e relacionar teoría e práctica.

o Introducir novos conceptos e integralos cos antigos.

o Consolidar coñecementos.

A docente propondrá ao final de cada tema dos que compoñen a documentación básica de consulta e estudo unha batería de cuestións ou exercicios denominadas actividades de autoavaliación, a resolución destas actividades integrará o contido do cartafol xunto coa documentación elaborada para os seminarios e outros traballos voluntarios. A docente poderá revisar este material que formará parte da avaliación final.

Modalidade: autónoma.

Natureza: teórico-práctica.

Escenario: non prescrito.

Tarefas do alumnado:

o Resolver a cuestión ou exercicio proposto pola/o docente a partir da documentación facilitada.

o Aínda que as actividades se realizaren de forma autónoma, o alumnado disporá en todo momento de sesións de titoría para que a docente poida realizar o acompañamento e seguimento desta metodoloxía.

Prácticas autónomas a través de TIC

□ Descripción: desenvolver con axuda das TIC prácticas de búsqueda de información, manexo de ferramentas básicas para deseñar táboas e gráficas, tratamento de datos e búsqueda de fontes estatísticas.

Desenvolveranse 2 sesións ao inicio do curso en horas B, as dúas primeiras semanas, e outras 2, tamén en horas B cando o desenvolvemento dos traballos o requira, é dicir. no momento en que se trate de buscar, procesar e presentar a información para os traballos. Aproximadamente terán lugar na 2ª, 3ª, e 4ª semana de novembro.

□ Obxectivos:

o Facilitar a correlación entre a teoría e a práctica.

o Consolidar coñecementos.

o Utilizar programas ou recursos informáticos.

□ Modalidade: guiada.

□ Natureza: práctica.

□ Escenario: aula de informática ou aula B e en grupo mediano.

□ Que estea a cargo desta docencia deberá elaborar e proporcionar un guiión para orientar a realización do traballo e das actividades concretas en cada caso, asemade deberá facer o seguimento da evolución da actividade do alumnado.

□ Tarefas do alumnado: realizar a actividade proposta en tempo e forma.

Seminarios

Descripción: trátase dun tipo de metodoloxía que combina o traballo autónomo co guiado de aula. Pretende profundar e ampliar o contido xeral da materia pero a través dun tema específico tratado no programa xeral da materia. O tema escollido é: Socialización, educación e xénero Terán lugar 8 sesións de unha hora en pequeno grupo (sesións de horas C) en semanas alternas co fin de dar tempo a preparar lecturas de textos e procuras de información etc..

□ Obxectivo: adquirir, comunicar e consolidar coñecementos teórico-prácticos e fomentar a interactividade entre a docente e o alumnado.

□ Modalidade: guiada.

□ Natureza: práctica.

□ Escenario: aula ordinaria con recursos tecnolóxicos.

□ Grupos: reducido

□ Tarefas do alumnado: procura, traballo de documentación, lectura e análise, para achegalo ás demais persoas participantes no seminario.

Actividades introductorias

□ Descripción:

Estas actividades realizaranse na primeira sesión en gran grupo. Terá unha duración de 2 horas. Está encamiñada a tomar contacto e a dar e recoller información sobre a materia e sobre o alumnado (coñecementos previos, intereses e motivacións).

Presentarase unha curtametraxe que o alumnado terá que analizar en chuvia de ideas e despois sobre un guiión proposto pola docente, quen preguntará sobre ideas e conceptos para coñecer o grao de afinidade e comprensión na materia.

Asemade presentarase un exercicio práctico no que o alumnado terá que responder oralmete a unhas preguntas.

Na última media hora farase a presentación da específica do curso: obxectivos, contidos, metodoloxía, avaliación, etc.

□ Obxectivo: comunicar amigablemente que se pretende atinxir con este curso e de forma somera coa materia de Socioloxía. aclarar no posible a finalidade da mesma e o seu interese.

□ Modalidade: guiada.

□ Natureza: teórica.

□ Escenario: aula ordinaria.

□ Grupo: grande.

□ Tarefas do alumnado: participar activamente nas actividades.

Estudos/actividades previas	☐ Descrición: sempre antes de cada sesión presencial maxistral (horas A) ou do desenvolvemento de traballo práctico (horas B) ou seminarios (horas C) o alumnado realizará as actividades previstas como previas. O alumnado deberá procurar, ler e traballar a documentación ou o material proposto e facilitado pola/o docente. o Pode ser para unha actividade teórica - procura de información, análise e organización de documentación- ou a realización dunha tarefa que haxa de ser resolta con traballo práctico. ☐ Obxectivo: aprender e asistir ás aulas cun mínimo de coñecementos da materia que permita avanzar a bo ritmo e compartir coñecementos para facilitar o debate en sesión maxistral, seminario ou práctica. Quen se encargue da docencia poñerá a disposición do alumnado o material de lectura ou as indicacións para obtelo. ☐ Modalidade: autónoma. ☐ Natureza: práctica. ☐ Escenario: Non prescrito. ☐ Realizarase en grupo reducido ou de forma individual. ☐ Tarefas do alumnado: o Procurar a documentación (bibliográfica, bases de datos, Internet, etc.) o Ler a documentación facilitada polo/a docente ou obtida de forma autónoma.
Sesión maxistral	Exposición, explicación e aclaracións do contido da materia: Relacionar coa sesión anterior Resaltar as ideas principais Explicacións ordenadas e estruturadas Exemplos (de actualidade, reais, etc.) Relacionar os novos conceptos Asegurar a comprensión do contido empregando a exposición teórica ou a discusión e debate. ☐ Obxectivo: abrir portas a novos coñecementos ☐ Modalidade: Guiada, a presenza de docente é necesaria. ☐ Natureza: Teórica. ☐ Escenario: Aula ordinaria A (na que se desenvolven habitualmente as aulas). Recursos tecnolóxicos (proxeccionador, conexión a Internet, vídeo ou dvd). ☐ Grupos: grande. ☐ Tarefas do alumnado: participar activamente na sesión (tomar notas, tomar a palabra, contestar preguntas).
Resolución de problemas e/ou exercicios	☐ Descrición: formulación, análise, resolución e debate de exercicios relacionados coa temática da materia. A docente propón, ao final de cada tema, por escrito e de forma organizada unha batería de exercicios e actividades. A documentación de consulta e lectura estará a disposición do alumnado e conforma a guía de orientación e análise, centra os puntos de interese, de ampliación ou de complexidade para a posterior discusión e posta en común na aula. En hora A realizarase un exercicio escrito por tema que será recollido pola docente na aula e que formará parte da avaliación. En todas as sesións maxistras a docente preguntará pola realización dos exercicios de autoavaliación, polas dificultades e dúbidas atopadas e recollerá os comentarios e achegas do alumnado comentados en público. Resolveráse na aula cantas dúbidas se presenten deste xeito. ☐ Obxectivo: Reflexionar e relacionar teoría e práctica e proporcionar feedback ao alumnado sobre o proceso de aprendizaxe. Realmente é unha peza metodolóxica integrada, que permite aprender, consolidar, ampliar, autoavaliar e avaliar, e comunicar na aula. ☐ Modalidade: guiada. ☐ Natureza: práctica. ☐ Escenario: aula ordinaria con recursos tecnolóxicos. ☐ Grupos: grande, mediano e reducido. Individual e posta en común. ☐ Tarefas do alumnado: o alumnado deberá resolver os exercicios propostos a partir do material de estudo facilitado pola docente. Posteriormente terá lugar unha posta en común.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición

Seminarios	Con esta atención preténdese guiar todo o traballo, tanto o teórico como o práctico, exercicios, traballos, estudo, etc., e facer o seguimento persoalizado, que se consignará nas fichas, da evolución e avaliación de proceso. Durante o desenvolvemento do curso o alumnado vai ter atención personalizada: - Nas horas B, nas que se guiará o proceso de aprendizaxe en TIC e tutelaré o traballo de investigación de cada grupo fase por fase. - Nas horas C, nas que se debaterán e porán en común a resolución de exercizos e preguntas de autoavaliación, as dúbidas que se susciten no estudo, e, especialmente a preparación dos seminarios. - En tutoría individual (ou en pequeno grupo) no despacho 113, nas horas consignadas para elo no plan da facultade. O alumnado terá que cubrir: - 3 horas de tutoría de grupo en despacho. - 1 hora de tutoría individual no despacho ao longo do cuadrimestre. esta hora poderá dividirse en tramos e poderá aproveitarse para facer o seguimento do cartafol.
Resolución de problemas e/ou exercicios	Con esta atención preténdese guiar todo o traballo, tanto o teórico como o práctico, exercicios, traballos, estudo, etc., e facer o seguimento persoalizado, que se consignará nas fichas, da evolución e avaliación de proceso. Durante o desenvolvemento do curso o alumnado vai ter atención personalizada: - Nas horas B, nas que se guiará o proceso de aprendizaxe en TIC e tutelaré o traballo de investigación de cada grupo fase por fase. - Nas horas C, nas que se debaterán e porán en común a resolución de exercizos e preguntas de autoavaliación, as dúbidas que se susciten no estudo, e, especialmente a preparación dos seminarios. - En tutoría individual (ou en pequeno grupo) no despacho 113, nas horas consignadas para elo no plan da facultade. O alumnado terá que cubrir: - 3 horas de tutoría de grupo en despacho. - 1 hora de tutoría individual no despacho ao longo do cuadrimestre. esta hora poderá dividirse en tramos e poderá aproveitarse para facer o seguimento do cartafol.
Resolución de problemas e/ou exercicios de forma autónoma	Con esta atención preténdese guiar todo o traballo, tanto o teórico como o práctico, exercicios, traballos, estudo, etc., e facer o seguimento persoalizado, que se consignará nas fichas, da evolución e avaliación de proceso. Durante o desenvolvemento do curso o alumnado vai ter atención personalizada: - Nas horas B, nas que se guiará o proceso de aprendizaxe en TIC e tutelaré o traballo de investigación de cada grupo fase por fase. - Nas horas C, nas que se debaterán e porán en común a resolución de exercizos e preguntas de autoavaliación, as dúbidas que se susciten no estudo, e, especialmente a preparación dos seminarios. - En tutoría individual (ou en pequeno grupo) no despacho 113, nas horas consignadas para elo no plan da facultade. O alumnado terá que cubrir: - 3 horas de tutoría de grupo en despacho. - 1 hora de tutoría individual no despacho ao longo do cuadrimestre. esta hora poderá dividirse en tramos e poderá aproveitarse para facer o seguimento do cartafol.
Tutoría en grupo	Con esta atención preténdese guiar todo o traballo, tanto o teórico como o práctico, exercicios, traballos, estudo, etc., e facer o seguimento persoalizado, que se consignará nas fichas, da evolución e avaliación de proceso. Durante o desenvolvemento do curso o alumnado vai ter atención personalizada: - Nas horas B, nas que se guiará o proceso de aprendizaxe en TIC e tutelaré o traballo de investigación de cada grupo fase por fase. - Nas horas C, nas que se debaterán e porán en común a resolución de exercizos e preguntas de autoavaliación, as dúbidas que se susciten no estudo, e, especialmente a preparación dos seminarios. - En tutoría individual (ou en pequeno grupo) no despacho 113, nas horas consignadas para elo no plan da facultade. O alumnado terá que cubrir: - 3 horas de tutoría de grupo en despacho. - 1 hora de tutoría individual no despacho ao longo do cuadrimestre. esta hora poderá dividirse en tramos e poderá aproveitarse para facer o seguimento do cartafol.
Traballos tutelados	Con esta atención preténdese guiar todo o traballo, tanto o teórico como o práctico, exercicios, traballos, estudo, etc., e facer o seguimento persoalizado, que se consignará nas fichas, da evolución e avaliación de proceso. Durante o desenvolvemento do curso o alumnado vai ter atención personalizada: - Nas horas B, nas que se guiará o proceso de aprendizaxe en TIC e tutelaré o traballo de investigación de cada grupo fase por fase. - Nas horas C, nas que se debaterán e porán en común a resolución de exercizos e preguntas de autoavaliación, as dúbidas que se susciten no estudo, e, especialmente a preparación dos seminarios. - En tutoría individual (ou en pequeno grupo) no despacho 113, nas horas consignadas para elo no plan da facultade. O alumnado terá que cubrir: - 3 horas de tutoría de grupo en despacho. - 1 hora de tutoría individual no despacho ao longo do cuadrimestre. esta hora poderá dividirse en tramos e poderá aproveitarse para facer o seguimento do cartafol.

Presentacións/exposicións Con esta atención preténdese guiar todo o traballo, tanto o teórico como o práctico, exercicios, traballos, estudo, etc., e facer o seguimento persoalizado, que se consignará nas fichas, da evolución e avaliación de proceso. Durante o desenvolvemento do curso o alumnado vai ter atención personalizada: - Nas horas B, nas que se guiará o proceso de aprendizaxe en TIC e tutelará o traballo de investigación de cada grupo fase por fase. - Nas horas C, nas que se debaterán e porán en común a resolución de exercizos e preguntas de autoavaliación, as dúbidas que se susciten no estudo, e, especialmente a preparación dos seminarios. - En titoría individual (ou en pequeno grupo) no despacho 113, nas horas consignadas para elo no plan da facultade. O alumnado terá que cubrir: - 3 horas de titoría de grupo en despacho. - 1 hora de titoría individual no despacho ao longo do cuadrimestre. esta hora poderá dividirse en tramos e poderá aproveitarse para facer o seguimento do cartafol.

Prácticas autónomas a través de TIC Con esta atención preténdese guiar todo o traballo, tanto o teórico como o práctico, exercicios, traballos, estudo, etc., e facer o seguimento persoalizado, que se consignará nas fichas, da evolución e avaliación de proceso. Durante o desenvolvemento do curso o alumnado vai ter atención personalizada: - Nas horas B, nas que se guiará o proceso de aprendizaxe en TIC e tutelará o traballo de investigación de cada grupo fase por fase. - Nas horas C, nas que se debaterán e porán en común a resolución de exercizos e preguntas de autoavaliación, as dúbidas que se susciten no estudo, e, especialmente a preparación dos seminarios. - En titoría individual (ou en pequeno grupo) no despacho 113, nas horas consignadas para elo no plan da facultade. O alumnado terá que cubrir: - 3 horas de titoría de grupo en despacho. - 1 hora de titoría individual no despacho ao longo do cuadrimestre. esta hora poderá dividirse en tramos e poderá aproveitarse para facer o seguimento do cartafol.

Probas	Descrición
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	
Probas de resposta curta	
Cartafol/dossier	

Avaliación		
	Descrición	Cualificación
Traballos tutelados	Esta metodoloxía está pensada para poñer en práctica os coñecementos adquiridos e activar as capacidades que permiten acadar competencias de aplicación á realidade. O traballo será guiado, avaliado en proceso, e avaliado ao final. A base sobre a que se aplican os criterios será a participación nas sesións de introdución e de seguemento e a memoria onde se recolle o realizado.	Ningún traballo se poderá dar por finalizado ata que non acade a cualificación de apto. Na cualificación total representa un valor do 20, con independencia do valor que acade na presentación pública do mesmo.
Presentacións/exposicións	Neste apartado terás en conta a presentación pública dos traballos tutelados, así como a presentación e debate ou posta en común en aula dos exercizos e dos seminarios.	O valor da exposición dos traballos e das exposicións orais en aula e seminarios representa o 20 do total final. O reparto é a partes iguais entre os tres tipos de presentacións.
Resolución de problemas e/ou exercicios de forma autónoma	Esta metodoloxía está pensada para aquelas persoas que desexen afondar un pouco máis nos temas. No material preparado pola docente fanse suxestións que orientan ao alumnado para este fin, podendo tamén o propio alumnado afondar en aspectos que non estean suxeridos pola docente. Este traballo pasará a formar parte do cartafol que debrá realizar cada alumna/o.	Este apartado terá un valor do 0,66% do total do cartafol.
Seminarios	Haberá 8 sesións de seminarios (horas C) ao longo do cuadrimestre. Para o seu desenvolvemento será preciso que o alumnado se documente previamente. Na sesión de seminario cada quen intervira presentando as conclusións ás que chegara, de modo que se comparta información e se poida poñer en común e debater no grupo. O traballo realizado en e para estas sesións fará parte da avaliación.	O traballo de participación realizado nas dúas sesións suporá un 0.66 da cualificación total (incluída no conxunto das presentacións), e o 0,66 da puntuación que se poida acadar no cartafol, que será valorado cando sexa revisado na titoría.

Probas de resposta curta	Durante o desenvolvemento do curso realizaranse 9 probas de resposta curta sen apoio de apuntamentos nin material. Cada unha delas será avaliada de forma inmediata e devolta ao alumnado na semana posterior para a súa comprobación e comentario.	O valor destas probas suporá en conxunto o 20 do total.
Cartafol/dossier	O dosier será un caderno no que se irá plasmando todo o traballado no curso agás o traballo tutelado. Trábase revisando na titoría ao longo do cuadrimestre.	O valor do cartafol é do 20 da cualificación final. Comporán esa cualificación tres elementos: - o recompilado para os seminarios - o recompilado como traballo voluntario - o recompilado como exercicios
Probas de resposta longa, de desenvolvemento	A proba de desenvolvemento longa terá lugar na data da proba final oficial e a ela presentaranse as persoas que non acadasen unha avaliación positiva. tamén será apeza esencial de avaliación nas convocatorias extraordinarias. Trátase dunha pregunta de desenvolvemento e dun comentario de texto con datos. Disporase de dúas horas para a súa realización e poderanse consultar materiais como o cartafol ou outras lecturas de consulta.	O valor desta proba é do 20 do total.

Outros comentarios sobre a Avaliación

Bibliografía. Fontes de información

- Fernández Palomares, Francisco (coordinador), **Sociología de la educación.**, Madrid: Pearson,
- Educación en tiempos inciertos, **Fernández Enguita, Mariano**, Madrid: Morata,
- Sociología de la Educación, **Fernández Enguita, Mariano (editor)**, Barcelona: Ariel referencia,
- Sociología, **Macdonald, John J. & Plummer, Ken**, Madrid: Prentice Hall,
- La educación general en España, **Pérez-Díaz, Víctor e Rodríguez, Juan C.**, Fundación Santillana,
- Diccionario de sociología, **Salvador Giner, Emilio Lamo de Espinosa e Cristóbal Torres (editores)**, Madrid: Alianza Editorial,
- Las reformas educativas a debate, **Varela, Julia**, Madrid: Morata,
- Atando teoría y práctica en la labor docente, **Viniegra, L.**, Barcelona: Paidós,
- Investigación-acción, reflexión crítica sobre la práctica educativa, **VVAA.**, Eduforma,
- Aprendiendo a trabajar: como los chicos de la clase obrera consiguen trabajos de clase obrera, **Willis, Paul**, Madrid: Akal,
- El harén pedagógico. Perspectiva de género en la organización escolar, **Santos Guerra (coordinador)**, Barcelona: Graó,
- Cultura infantil y multinacionales, **Steimberg y Kinchelore (compiladores)**, Madrid: Morata,
- Nacimiento de dos hermanos gemelos: el sociólogo y el maestro de escuela (reflejo de Francia en el, **Volker, Joan**, Barcelona: Península,
- Chicos son hombres serán: cómo romper los lazos entre masculinidad y violencia, **Miedziam, Myriam**, Madrid: Horas y horas,
- La escuela obligatoria y la invención de la infancia anormal□ en Espacios de poder, **Muel, Francine**, Madrid: Ediciones de la Piqueta,
- La escuela a examen, **Fernández Enguita, Mariano**, Madrid: Pirámide.,
- La profesión docente y la comunidad escolar, **Fernández Enguita, Mariano**, Madrid: Morata,
- Vigilar y castigar, **Foucault, Michel**, Madrid: Siglo XXI,
- La escuela no es una empresa. El neoliberalismo al asalto de la escuela pública, **Laval, L.**, Barcelona: Paidós,
- Educación como □Dios manda□, **Appel, Michel W.**, Barcelona: Paidós,
- <http://www.un.org/>, **Naciones Unidas**,
- <http://www.oneworld.net>, **One World**,
- <http://www.europa.eu.int/index-en.htm>, **Unión Europea**,
- <http://portal.unesco.org/>, **UNESCO**,
- Escuelas y calidad de la enseñanza, **Informe internacional OCDE**, Barcelona: MEC/Paidós,
- Educación superior y futuro de España, **Pérez-Díaz, Víctor e Rodríguez, Juan C.**, Fundación Santillana,
- www.ine.es, **Instituto Nacional de Estadística**,
- <http://www.consellodacultura.org>, **Consello da Cultura Galega**,
- Falar galego: "No veo por que" . Aproximación cualitativa á situación socio, **Iglesias Álvarez, Ana**, Xerais,
- www.ige.eu/web/index., **Instituto Galego de Estatística**,
- fatic.uvigo.es/index., **Universidade de Vigo**,
- www.csic.es/, **CSIC**,
- www.migualdad.es/mujer/, **Instituto de la Mujer. La mujer en cifras**,
- sgi.xunta.es/publdida.html -, **Servizo de Igualdade (Galicia)**,
- www.oecd.org/document, **OCDE**,

www.cervantesvirtual.com/, **Biblioteca Virtual Cervantes**,
www.educarm.es/templates/portal/images/ficheros/revistaEducarm/, **REDINET (Información educativa)**,
www.sc.ehu.es/sfwseec/basedatos.htm -, **ERIC (Centro de recursos educativos)**,
www.plazayvaldes.es/libro/diccionario-critico-de-ciencias-sociales/1249/, **Diccionario crítico de Ciencias Sociales**,
www.injuve.mtas.es/injuve/portal.portal.action, **INJUVE (Instituto de la Juventud de España)**,
http://webs.uvigo.es/hcastro/guias/guia_dep08.html, **Como realizar un trabajo académico**,
Metodología de investigación, **Hernández Sapiéri**, Mc.Graw-Hill,

---

Recomendacións

Outros comentarios

Recoméndase poñer atención á documentación que se sube á plataforma virtual FAITIC.

Nela están desenvolvidos os temas, esquemas de traballo, fichas para realizar comentarios e outros traballos voluntarios, guías de análise de películas con perspectiva sociolóxica, novas, anuncios, calendario previsto de realización do programa e datas das probas de avaliación. Debe poñerse atención á bibliografía máis ampliada e bases de datos importantes para o desenvolvemento dos traballos.

Recoméndase encarecidamente que se lea esta guía con atención para poder aclarar as dúbidas xa na sesión de presentación da materia o primeiro día e non pasemos o curso aclarando cuestións que xa están recollidas neste documento.

Tamén é importante ler a prensa e estar ao tanto dos acontecementos, e ter unha actitude aberta, curiosa e crítica ante o mundo.
